

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SÁGHY MIHÁLY

Szerkesztőség:
II. kerület, Rózsa-utca 7. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-ter 2. szám.

IV. évfolyam.

Csongrád, 1906. április 22.

17. szám.

Jogos önvédelem.

Anyagiak nélkül a puszta szellemi nagyság is törpe hegy, míg a szellem hiánya, de az anyagi erő túlhalmozódottsága bálvánnyá emeli az értelmetlenek előtt a tulajdonost.

A romaiaknál Caesár, kora szellemi királya — szövetkezik az anyagilag erős Krassussal s így egymás gyengéit támogatva — hatalomra, előre jutnak.

A mai kor sem más, mint a történelem ismétlődése. Társadalmi, szellemi és anyagi tünetei lehetnek fejlettebbek, hatalmasabbak, de azonosak.

Aki anyagilag szegény, az ma is pária, két keze munkája alig elég a betevő falat megkeresésére s ma sem tűnt el teljesen s nem tűnik el még soká ember és ember között a különbség.

Ott állunk különösen közgazdasági szempontból ma is, hol évtizedek előtt, *a tőke az úr!*

A szegényebb néposztály csak sakkfigura a közgazdasági harcban, melyet hol előre, hol hátra s többször oldalt oda löknek, hol egy üres helyet betölteni kell.

Egyetlen közgazdasági harcok minden állam életében voltak, melyek azonban végső eredményben mindig a tőkét juttatták győzelemre.

Közgazdasági harcban a szegény ember csak úgy juthat győzelemre, ha szövetkezve egymás támogatása mellett veszi fel a küzdelmet.

A történelem jelenlegi kora is a közgazdasági harcok korszaka. Lehet politikai színezete itt-ott, folyhatik a küzdelem politikai jogokért, de a küzdelem mozgató ereje minden harcban az anyagi jobblét iránti törekvés.

Azért uralja a fejlődés útját ma mindenütt a szövetkezés. Németországban, melytől mi mindig 2—3 évtizeddel vagyunk hátrább, egész serege áll fenn a különböző szövetkezeteknek, melyek útján a szegény ember is boldogulhat.

A mi szövetkezeti törvényeink valamennyie a német minta utánzata, csak az a kár, hogy népünkben nincs meg a szövetkezeti eszme iránt az az igazi vonzalom, mely a született németnek tulajdona.

A magyar faj jellege a közönyösség, s talán bizonyos fokban az irigység, a félelem, hogy az ő ereje segédelmével más is boldogulni fog. Ezek azok az okok, melyek képtelenné teszik népünket a kitaró szövetkezésre, a szövetkezeti

eszme állandó támogatására, mely okazatán a legvirágzóbb ily intézmény tönkremenetelének.

Ki sem fejlődött még nálunk a népretegben a szövetkezeti eszme iránti érzék, már is megindult ellene a tőkének a merkantilistákkal egyesült harca, hogy megnyírbálják azokat az előnyöket, melyeket eddigi törvényeink biztosítanak neki.

Ez ellen a törekvés ellen folytatott harc a *jogos önvédelem*. A harcmodor megválasztásában a legszerencsésebb s legüdvösebb a szövetkezeti eszme terjesztése s szövetkezetek létesítése.

Ha bevonjuk a nép nagyrétegét a szövetkezetek kötelékébe, feltételezhető, hogy önmaga ellen csak nem tör, oly erős falazat támad, melyen áttörni a tőkének a merkantilistákkal karöltött serege sem lesz képes.

Jogos önvédelem a polgárok szövetkezése mindkép, miben anyagi érdekeik védelmére törekszenek. Termelő, értékesítő és fogyasztó szövetkezetek a megtakarítás s előrelátás útjára nevelik a nemzet tagjait, míg a hitelszövetkezetek az anyagi támasztékai ezeknek.

Ha a most folyó közgazdasági harcban nem földhöz ragadtan óhajtunk kijutni, ha munkánk után a megérdemelt anyagi függetlenségre törekszünk, sietve kell sorakoznunk azok táborába, kik harcosai a szövetkezésnek s ezúton munkatársai a nép jólété emelőinek.

Csongrád népe fogyasztási szövetkezettel immár el van látva, látjuk, hogy habár eltértek is, mert a nép közönye arra készítette őket, eredeti rendeltetésüktől s így elvesztették a törvény biztosította kedvezményt, mégis megélnék, arra kell törekedni, hogy létrehozzuk a hitelszövetkezetet is, mely a népvagyonosodás bölcsője lesz.

A hitelszövetkezet létrejöttével, vele szerves kapcsolatban valósítható meg az előlegező, értékesítő és pinceszövetkezet, melyek megteremtésével önmagunkat anyagilag függetlenné tesszük.

Nincs okunk tartani tőle, hogy az ige testté lesz s ezek a közgazdasági hasznos intézmények nálunk is mielőbb megvalósulnak.

Fenomenális közbiztonság.

(Folytatás és vége.)

A letartóztatás és előállítás módja.

Mind a letartóztatás, mind az előállítás (bekísérés) az illető személyére nézve azon kény-

szer helyzet fogantatásával jár, hogy a rendőrrel a netán kiadott elfogatási parancs, vagy a rendőrhatalóság helyiségébe menni tartozik. A kísérelő rendőr a letartóztatottat, vagy bekísért egyént mindig oly közelségben kövesse, hogy egyrészt személyét netán támadás esetén kénytelen védelmezhesse, másrészt az előfordulható szökési kísérletet biztosan megakadályozhassa.

A kísérelő rendőrnek a letartóztatottal beszélgetésbe, vagy máskülönben való érintkezésbe bocsájtkozni nem szabad és szigorúan felügyelni tartozik, nehogy a letartóztatott másokkal akár személyesen, akár jelekkel érintkezhessek, valamely tárgyat eldobjon, vagy megsemmisíthesse, vagy éppen a bűnrészesekkel összeszólaljon.

Súlyosabb gonosztevőknél különösen öröködni kell, hogy öngyilkossági kísérletet ne tegyenek és az erre netán kínálkozó alkalom különös gonddal eltávolítandó.

A letartóztatottnál nem szabad oly eszközöknek lenni, melyeket a kísérelő rendőr ellen támadásra, vagy menekülésre felhasználhatna. Ha alapos a gyanú, hogy nála ily tárgyak vannak, azok átadására felhívandó s ha az átadást megtagadná, tőle elveendő; az utóbbi esetben az ily veszélyes tárgyak kézrekerítése céljából a letartóztatott egyén motozása is helyén leendő. A büntetettre vonatkozó tárgyak és eszközök (bűnjelkek) beszerzése céljából a kísérelő rendőr személy motozása csak a súlyos főleg vagy on el tulajdonítási büntetett által terhelt nagyobb gonosztevőknél és azon foglyoknál tarthat, kikkel szemben a fenforgó körülmények között az ily tárgyak kellő biztosítását más úton elérni nem lehet, mindkét esetben, ha alapos a gyanú, hogy a bűnügyre jelentőséggel bíró tárgy van nála. De a kísérelő rendőr motozást csak az esetben eszközöl, ha a kérdéses tárgyak felhívására át nem adatnak. A rendőr az átadott vagy motozás folytán kézrekerült tárgyakat jegyzékbe veszi és gondoskodik arról, hogy az átvétel, illetve motozás folytani birtokba vétel megbízható tanúk közbejöttével történjen.

A kísérelő rendőr a fogollyal együtt a tőle elvett tárgyakat is átadja.

Bekísért egyénnel szemben a kísérelő rendőr részéről a személymotozás ki van zárva, ezektől a netán birtokukban levő veszélyes tárgyak is csak akkor vétetnek át, ha azon alapos gyanúval terheltnek, hogy azokat a kísérelő rendőr megtámadására vagy menekülésre fogják használni.

Ha a fogoly vagy bekísérendő személy a rendőrt önként követni nem akarja, a rendőr kényszerítőleg lép fel, de erőszakot alkalmazni mindig csak szükség esetén és a szükség mérvéhez képest szabad.

Ezen korlátok között az erőszak megkövetésben, bilincs használatban és a rendőr tettleges megtámadása esetén a fegyver mérsékelt használatában is állhat.

Passzív ellenállás esetén p. o. lefekvés, fába, karókba fogódzás, a rendőr fegyverét nem használhatja, de oly erőt kifejtteni tartozik, mely a fenforgó ellenállás megszüntetésére szükséges. A lefekvő és menni nem akaró emberek a rendőrhatalósághoz szállítása lehetőleg kocsin esz-közleendő; de a kocsin megérkezéig csupán szökés elleni biztosító intézkedésre kell szorítkozni.

Ha a bekísérendő egyén a rendőrt esetleg bántalmazza, vagy a bekísérésben erőszak vagy

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb a **Balkányi-féle Kamilla-kréme.** Egy tégeiy ára 1 korona.
Kapható vagy postán megrendelhető: **Balkányi Lajos** a „Megváltó“-hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon.

veszélyes fenyegetés által akadályozni törekszik, a rendőr foglyának nyilváníthatja és vele mint letartóztatott egyénnel bánhat el.

Szóbeli bántalmazás esetén a rendőr maga elégtételt nem vehet, hanem sérelmét feljelenteni tartozik; azonban a bántalmazót ezen kihágás felhagyására felszólítani köteles és folytatás esetén bekísérheti.

Midőn a rendőr valakit letartóztatni vagy bekísérni jogosítva van és ezen jogának gyakorlása közben oly ellenállással találkozik, melyet saját erejével vagy rendelkezésre álló rendőri segélyvel megszüntetni nem képes, a késedelemben pedig veszély van, a jelenlévő közönséget segélynyújtásra hívhatja fel.

A bilincs különben letartóztatott egyéneknél nemcsak mint a letartóztatás fogatosítására a fogoly részéről eredő ellenállás és támadás miatt szükségessé válható kényszer eszköz, hanem mint elővigyázati és biztonsági eszköz is alkalmazható, ha tudniillik a bilincs alkalmazása a letartóztatott egyén veszélyes lélekkalapot miatt vagy saját magának, vagy másoknak biztonságára szükséges, úgy szintén a fogoly szállítása közben, ha a kísérs őrség elégtelen, s a fogoly viselete, előélete, vagy a helyi viszonyok különös óvatosságot és elővigyázatot tesznek szükségessé, különösen, ha a fogoly éjjen át, vagy pusztán keresztül, folyó mellett, vagy rossz hibern álló csárda, vagy oly hely közelében szállítandó, melyben a közbiztonságra nézve veszélyes egyének szoktak tartózkodni.

Ha a bilincs alkalmazása mellőzhetlen volt, az azonnal leendő, mihelyt az annak alkalmazására okot szolgáltató szükség megszűnt.

A rendőrnek nem szabad túrni, hogy a letartóztatott vagy bekísért egyén mások által kigúnyoltassék, vagy esetleg bántalmazassék, azt bántalmazni a letartóztatott, vagy bekísérő rendőrnek szintén tilos.

Mint hogy a rendőrnek hivatalos eljárásában a katonai egyének is engedelmessé tartzanak, a rendőr egyenruházott katonák letartóztatására és bekísérésére is jogosítva, sőt kötelezve van oly esetben, midőn a letartóztatás, vagy bekísérésre törvényes ok forog fenn.

A letartóztatott katonától fegyverzete elveendő és azzal együtt, valamint a bekísért katonára és a rendőrbiztos hivatalnál átadandó.

A kísérs rendőr a letartóztatott, vagy bekísért egyént a rendőrbiztos hivatal helyiségébe beérkezve, megőrzés végett az őrszoba parancsnokra bizza, maga pedig a napi szolgálatot teljesítő naposnál a hivatalos órák folyama alatt pedig a rendőrbiztosnál v. helyettesénél azonnal jelentést tesz és további magatartását a vett utasítás szerint intézi.

Hivatalos órák kívül, főleg éjjel történt letartóztatás és bekísérés esetében, ha a napi szolgálatot teljesítő a rendőr jelentéséből arról győződik meg, hogy a letartóztatás vagy bekísérés kellő alappal nem bír, a szabadon bocsájthat

íránt azonnal intézkedik, eljárásáról azonban, valamint a letartóztatott vagy a bekísérő rendőr és a maga tényéről a napi jelentés kapcsán jelentést tenni tartozik.

A napi szolgálatot teljesítő, a letartóztatott, vagy bekísért egyént éjjeli letartóztatás esetében szabadon bocsájthatja akkor is, ha az illetőnek neve, lakása és az elfogatás bekísérés körülményei iránt történt kikérdezése után arról győződik meg, hogy a bűnügyi nyomozásnak p. o. a bűnjelek megsemmisítése, vagy a bűntársakkal való összebeszélés útján történendő meghiusítástól tartani egyáltalán nem lehet, más részről a letartóztatott vagy bekísért egyén arra nézve, hogy másnap a biztosi hivatal előtt megjelen, elégséges biztosítékot képes nyújtani.

Látható, hogy a megalkotott szabályzatra, annak tudására a rendőrségnek szükségé van s csak az a csodálatos, hogy amikor az erre vonatkozó határozatot a vármegye meg nem semmisítette, ezen szolgálati szabályzatot életbe nem léptetik.

Igaz ugyan, hogy a szolgálati szabályzat önmagában még nem elég a közbiztonság fenntartására, de bebizonyítható általa, mily óriási az a munkakör, területileg s népességileg folyton növekedő községünkben, melyet rendőrségünknek ellátni kell.

Ahhoz, hogy a közbiztonság nálunk legalább is tőrhetővé váljék, hogy a vagyon és életbiztonság némileg is elviselhető legyen, mert az emberek gonoszúsága ellen teljesen védekezni úgy sem lehet — szükséges a rendőri létszám emelése s a rendőrlégénység anyagi megélhetésének biztosítása.

Ha az alkalmazott alabárdosok serege megtudja őrizni a privát vagyont, amire példa, hogy alkalmaztatásuk óta alig fordult elő tolvajlás, világos, hogy az arra képzett egyénekből alkotott rendőrtisztület még inkább képes arra, s ha el tudjuk viselni a 24 éjjeli ór költségét, mert muszáj, valószínű hogy éppen úgy elviselhetjük e felemelt számú rendőrség költségeit is.

Mindenki előtt világos, hogy a rendészetiünk jelenlegi helyzete tarthatatlan, csekély számú, silány javadalmú egyének képtelenek arra, mit egy jól szervezett s megelégedett emberektől várhatunk. Teendők tehát, mely úton haladva a polgárok élet és vagyonbiztonsága feletti örködést teljesíthetjük: felemelni a rendőrség létszámát s rendezni a rendőrlégénység fizetését.

HIREK.

— **Nemzeti ünnep.** A 48-iki törvények szentesítésének emlékünnepe az idén is hazafias kegyelettel ünnepelték meg a csongrádi iskolák. A polgári fiúiskolában szerdán tartották az emlékünnepeket, mely alkalommal Farkas Béla igazgató tartott beszédet. Csütörtökön az iparos-tanonciskolában Sövényházi Antal tartott szép

emlékbeszédet, szombaton pedig a polgári leányiskolában ülték meg e hazafias ünnepet szép programmal, amelynek fénypontját képezte Panc Janka tanárnő és Sövényházi Antal polgári iskolai igazgató emlékbeszédei. Nagyon helyes az, hogy a tanuló ifjúság lelkeiből nem engedik a hála érzését kihalni a nemzet jöltevői, hősei iránt: mert elszomorodva látjuk, hogy április 6-án három évszázad óta sohasem emlékezett meg legigazságosabb, legnagyobb királyáról a magyar nemzet. Pedig Hunyadi Mátyás emléke talán ennyi hálát megérdemelne a magyar ifjúságtól legalább, ha kortársai átkot mondtak törvényeire s megbélyegezték emlékeit a törvénykönyvben, mint Rákócy Ferencet. Vajjon Csongrád város tantestülete nem kérhetné-e fel az ország összes tanítói karát, hogy jövő évtől kezdve hálás szívvel emlékezzenek meg minden templomban, iskolában a legnagyobb magyar király érdemeiről, világraszóló dicsőségéről, igazságosságáról?

— **Képviselőválasztás.** Az országgyűlési képviselő választás Csongrádon f. hó 30-ára tűzött ki. Remélhető, hogy egyhangú képviselőválasztásra lesz kilátás, mely alkalommal Faragó Antal választatik meg 48-as kormánypárti programmal. Ha a király kormányképesnek találta a 48-as, igazi magyar programot, akkor azzal szembe helyezkedni, hazaárulás vádjá nélkül, hazáját szerető magyar léleknek nem lehet. Mi is szívből óhajtuk, hogy a nemzeti ideálok testet öltsenek s elhallgatjuk sajnó sebünket, mely a nemtelen üldözések folytán keblünkől fakad. Mert: a haza minden előtt, az emberi gonoszúságokért pedig itélni fog az égi Biró.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesültünk, Szarka Lajos csanyteleki jegyző, életének 40-ik esztendejében f. hó 14-én Csanyteleken elhunyt. A boldogult Csongrádon sokáig hivatalnokoskodott a községnél s mint egyik legmunkásabb tisztviselő, helyettesnek ment Csanyra, mikor pedig elődje elhalálozott, az egész község lakosságának szeretete emelte a csanyteleki jegyzői székbe. Kedves modora, önzetlen barátsága sok-sok barátot szerzett számára. Nyugodjék békében!

— **Az utcák rendezése.** Az előjáróság, igen helyesen, végre hozzáfogott az utcák rendbehozásához. Az eddig rendbe hozott utak csinosan, kifogástalanul készítették el. Kívánatos, hogy a műút rendezésére is gondoljanak s arról a téli sarat lehányva, indokolt lesz majd a műút locsolása is.

— **Programbeszéd.** Faragó Antal függetlenségi 48-as kormánypárti képviselőjelölt ma d. e. 9 órakor a városház előtti téren tartja programbeszédjét. A népgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Reggel 8 órakor zászlók alatt gyülekezés a „Csongrádi 48-as Népkör”-ben, honnan zenezővel a Kossuth-terre vonul a közönség. 2. Faragó Antal függetlenségi 48-as képviselő

Tamás.

Akkor történt, mondta Tamás, mikor Szarejevo ostromára, bevételére törekedtek a tábornokok, hogy az lsten szabad ege alatt mely tanácskozás folyt az ostrom mikéntjéről.

Sehogysen tudott, a sok vén számár, szintén mondta Tamás, megállapodni abban, hogy melyik oldalról történjék a támadás.

Neki, mint okleveles tanítónak, lévén már titulált gefrájter, sokkal több volt szabad, mint a többinek. Ránézve csak a kapitánytól felfelé kezdődött a katona, a többi smarn.

Állítólag, Tamás szerint, egy kerek asztalt álltak körül a tábornokok s az aszatra terített Bosznia és Hercegovina térképén tanulmányozták, hogy melyik a gyengébb oldala Szarejevo-nak. De pozitív eredményre nem jutottak. Már-már el akarták vezényeltetni Szarejevo alól a sereget s Tamás ezt hallva, áthajolt a táborno-

kok felett, lévén elég szép szál gyerek hozzá, s amint a térképre pillantott, egy eszme cikázott keresztül agyán, az ujjával a térképen egy pontra bökött s méltó haragban kiáltott fel:

— Az ... it maguknak, sok vén számár, itt kell megtámadni Szarejevo-t ni! Aztán a többi gyerekjárték.

A tábornokok elképedve néztek össze a nem várt jelenetre, de mintegy megbűvölve a váratlan jelenettől, akaratlanul is a térképre tekintettek, aztán összenéztek s kivált a csoportból Edelseim Gyulai fő-főgenerál, oda lépett Tamáshoz és barátságosan megvergetve a bátor vitéz vállát, így szólt:

— Derék legény vagy Tamás fiam, mostantól kezdve hadnagy.

Aztán villámlottak egyet a generális szemei s nem telt bele annyi idő sem, mint amennyibe került ennek a históriának elmondása, már dörögtek az ágyúk Szarejevo falai körül, harcolt

a baka halálmegvetéssel, mert biztos volt előtte, a történetek után, a győzelem.

S csakugyan, mint historice bizonyos, bevételt a bosnyákok fő-főfészke a magyar bakák által, amely ütközetben hősi halált halt több csongrádi fiú is, köztük Fekete János.

Az érdem pedig leginkább az egyszerű gefrájteré, a hadnagyi rangot soha sem viselhette, akinek nevét nem jegyezte fel a történelem, de mint való tény, megörökítjük mi.

Első tanítói állása Anyáson volt. A pályázati feltételek szerint a szünidőben a gazdasági teendőkben is segédkeznie kellett. Ennek folytán anyyira megszerette a gazdálkodást, hogy két hold földet bérelt az uraságtól s beültette — tormával.

Az uraság csak nevette Tamást, Tamás meg az uraságot.

— S a termés? — kérdeztük tőle.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

jelöltünk programbeszède. 3. A politikai helyzet ismertetése; Magyarország-Ausztria különválása; az önálló magyar vámterület; magyar hadsereg; ingyenes népoktatás; fokozatos (progresszív) adórendszer; általános választói jog, hogy „aki jó volt katonának, legyen jó szavazó polgárnak is!”

— **Jegyző választás Csanyon.** Szarka Lajos elhunyt csanyteleki jegyző állására a főszolgabírói hivatal a pályázatot meghirdette. A választást a képviselő testület május 10-én ejti meg.

— **Levél Amerikából.** Olvasóink bizonyára emlékeznek még Huszka Mihály csongrádi földmunkásra, aki annak idején a városház előtti téren a szociális eszméket hirdette. Miután a hazai viszonyokkal nem volt megelégedve, kezébe vette a vándorbotot és idehaza hagyva családját, kiutazott az új világba. Észak-Amerika Michigan állam Bessemer (Box 118) telepedett meg, ahol bányában dolgozik. Most legutóbb levelet írt egyik tisztelőjének s a levélből a következőket közöljük. Mindenképp előt kívánja, hogy sorai friss és jó egészségben találja ismerősét, mint amilyen neki is van. Az élet, írja Huszka, kielégítő, de itthon hagyott családja után gyakran küld mély sóhajokat. Állítja, hogy egészséges embernek Amerikában jó dolga van, mert naponként 5—6 forintot kereshet meg mint kezdő munkás a vasbányában, a munkaidő 8—10 óra között változik. Szorgalmas munkás egy év alatt átlag megkereshet 700 dollárt, melyből családját eltarthatja és még félre is tehet. Szerencsétlenség esetére 4 ezer dollárig biztosította magát. Összehasonlítást tesz a hazai viszonyokkal s ezzel szemben az amerikaiak ad előnyt. Hazafiáját, szülővárosa iránti szeretetét azonban megőrizte túl a tengeren is.

— **Egyhangú választás.** Lapunk múlt számában kérdő alakban megemlítettük azt a közszájon forgó hirt, hogy Porubszky József plebános úr képviselőjelölt. Utána járva a hírforrásnak, sietünk kijelenteni, hogy az egész hír csak némelyek reményteljes kombinációja volt s a képviselőjelöltségről maga a jelölt tud legkevesebbet. Így tehát bizonyos, mint az előjelekből ugyis nyilvánvaló volt, hogy a csongrádi mandátumra egyedüli jelölt Faragó Antal volt képviselő, akinek egyhangú megválasztása bizonyos.

— **Matiné.** Az állami polgári leányiskola tanári testülete az intézet tornatermében f. hó 28-án, szombaton délután 4 órakor szavaltat és fölolvassal vegyes, jótékony célú hangversenyt rendez, Kis Károly szentesi tanító úr, városunk értelmiségének néhány tagja, a tanári kar és a növendékek közreműködésével. Személyekre szóló meghívók nem küldetnek szét, de minden tanúgybarát és a növendékek szülői szívesen látott vendégek. Belépti díj tetszés szerint.

— **Felvétel.** A kecskeméti siketnémák intézetébe a felvételek május hó 15-ig eszközöltek.

— **Pajtás!** Lett annyi, hogy vagonszámra szállítottam fel Budapestre. Nem akarok nagyot mondani, de kaptam értök ötezer forintot.

— **És mit csináltál a pénzzel?**

— **Mit? Kimentem a lóversenyre, tettem a „Kincsem”-re és nyertem annyi pénzt, hogy szinte bűdös lettem a pénztől.**

— **Aztán meddig tartott a pénz?**

— **Meddig? Hát azt hiszitek ti, hogy smucig vagyok én? Se meddig; még akkor elmulattuk egy éjszaka; képviselőkkel, miniszterekkel brudeliroztam össze.**

Egy budapesti útazása alkalmával kirándult a Margitszigetre.

Amint a szigeten sétálgat, élvezve a természet mennyei szépségét, egyszer csak előtte áll egy magas, daliás alak, vadászruhában.

Se szó, se beszéd, oda lép Tamás elé s bemutatja magát:

— **József főherceg vagyok!**

Tamás amúgy magyarosan visszaszorítja a feléje nyújtott jobbot és ő is bemutatja magát:

— **Belicay Tamás néptanító — Csongrádról.**

József főherceg örömtől sugárzó arccal csóválja meg feje fölött a stüvegét és a park felé kiált:

— **Józsi, Ágost, Laci! gyertek csak, gyertek; itt van Tamás bácsi Csongrádról.**

A három engedelmes, szófogadó gyerek aztán szépen kezét csókolt — Tamás bácsinak.

Kefe.

Jövőre az intézettel kapcsolatban kertgazdaság is taníttatik. Felvilágosítást ad az intézet igazgatósága.

— **Ártézi kútak.** Csongrádon a közegészségügy tekintetében korszakotalkotó lépéseket tett az előjáróság az ártézi kútak létesítésével. Az előjáróság jó példáját követve egyesek is társultak és a központi iskola udvarán kútát fúratnak. A furással tegnap 200 méternyire haladtak s kedvező körülmények között a kút május elsejére teljesen készen lesz. A közönség érdekében cselekedne az előjáróság, ha a Kossuth-szobor hátmögötti részen is kútát létesítene, melynek fölösleges vizét magánosok elvezethetnék magánhasználatra.

— **Aki másnak vermet és.** Nyilas Józsefné panaszt emelt szomszédjai Keller Mihály és Konkoly Mátyás ellen, hogy kerítéseik nem felel meg a vármegyei építkezési szabályoknak. Az elrendelt vizsgálat kiderítette, hogy a panaszos Nyilasné-é sem rendes és felállítani sem lehet szabályszerűen az udvarban levő nagy gödröktől. Mivel pedig a hatósági rendeletre a gödröket nem temették be, most a rendőrség tömeti be az egyesek költségén.

— **Vásár.** Tavaszi vagy zöld vásárunk mához egy hétre tartatik, melyre véstmentes helyekről állatok felhajtása meg van engedve.

— **Biztosítás.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelete 20—30 fillér heti befizetésekkel tagdíjbiztosításokat fogad el. Az egyletbe beléphet mindenki. Tíz évi befizetés után, rokkantság esetén tagjainak 11 korona 90 fillér heti segélyt nyújt évente. Negyven évi tagság után életfogytig 17 korona nyugdíjat fizet. Az eszme szép és nemes: érdemes lenne vele foglalkozni. Ha a községi tisztviselőknél alkalmazottaknak fáradságos munkáit a község meg akarja jutalmazni, akkor biztosítani kellene őket, amely esetben elkerülhetnének a sokszor panaszos kegydíjadományozások. Felvilágosítással szívesen szolgál lapunk szerkesztője is.

— **Tizenöt éves furdós és különféle** hirdett szerek voltak eredmény nélkül számos csúsz és közsvényes betegknél, kik végre is a híres Zoltán-féle kenőcs használata által teljesen meggyógyultak. Ára 2 korona Zoltán Béla gyógyszerében, Budapest, V. Szabadság-tér.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 1906. ápril 14—21-ig. **Születések:** Justin Erzsébet, Gut József, Katona Rozália, Tösmagi Ferenc, Szólik Veronika, Blázsik József, Szepesi István, Dósa Piroška, Tóth Rozália, Lovas Balázs, Boda Pál, Deák Sándor, Lévai János, Hajdú Julianna, Lovas Lajos, Túri Kis Emma Gizella, Sági Mária Magdolna, Blaskovics Mária, Tricskó Pál, Sinkó György, Kasztl József. **Halálozások:** Kása József 17 napos veleszületett gyengeség, Csermák Márton 14 éves tüdőgümőkór, Bagi Mihály 6 hó görcsök, Oláh Lajos 10 napos veleszületett gyengeség, Dósa Piroška 5 napos sárgaság, Úrmós Erzsébet 3 éves agyhártyalob, Ujszászi József 52 éves szívtágulás, Szilaj Varga János 15 éves agyhártyagyulladás, Szántai Kis István 6 éves tüdőgümőkór, Fodor Apollónia 14 éves tüdőgümőkór. **Eljegyzések:** Jó János Szalkai Erzsébettel, Forgács János Greskovics Rozália Juliannával, Lendvai Csákán Ottó Elek Bodor Erzsébet Emiliával, Zsigó József Kátai Rozáliával, Oláh Péter Bakos Mártával. **Házasságkötés:** Török János Lovas Rozáliával.

— **A Ferenc József keserűvizét** az összes használt szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán túlszárnyalta már. Mint adag, elégséges egy boros pohár. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin Könyvnyomdája.

Csak 12 koronáért

szétküld utánvétellel az Orsz. Posztó-kivitelű Áruház Budapest Rottenbiller-utca 20. sz. egy férföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötét-kék, szürke és barna gyapjuszövetet vagy kammgarnt.

1043 sz.
1906

A csongrádi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye csongrádi járáshoz tartozó Csanytelek községben a jegyzői állás megürsedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen jegyzői állás javadalmazása: Az 1904. évi XI. t.-c. értelmében járó állami kiegészítéssel együtt 1628 korona készpénzfizetés, 400 korona lakbér illetmény és a szabályrendeletileg megállapítva levő magánmunkálat díjai.

Felhívom az ezen állásra pályázni kívánókat, hogy az 1883 évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében szakképzettséget igazoló okmányait és eddigi szolgálatakról szóló bizonyítványaitkal felszerelt kérvényüket ez évi május hó 8-ig bezárólag hozzám nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választás határidejét a folyó évi május hó 10. napjának d. e. 9 órájára Csanytelek község közháza tanácstermébe tűzöm ki, melyre a község képviselőtestületét és a szavazattal bíró előjárósági tagokat ezennel meghívom.

Csongrád, 1906. április 20.

Tasnady sk.
főszolgabíró.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a n. é. községet és tisztelt rendelőmet értesíteni, hogy az eddig a főtéren, a Lilienthal-féle házban volt

könyvkötészetemet

az Uri-utca 12. sz. alatt lévő Gyovai-féle házba helyeztem át.

Egyidejűleg felhívom a n. é. község b. figyelmét arra, hogy mindenféle könyvkötészeti munkát elvállalok s azt a legjobb kivitelben, pontos kiszolgálás mellett szállítom.

Szíves pártfogást kérve vagyok tisztelettel

Vaskovits Ferenc

műkönyvkötő.

Sok millió előkelő urhölgy
hasznlja a világhírű

FÖLDES-féle

Margit-Crém

kitünő hatású arckenőcsöt, mely

zsirtalan, ártalmatlan s rögtön
szépit.

A Földes-féle Margit-Crème gyorsan és biztosan ható szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni, de óvakodni kell hamisítványoktól.

Ára: his tégely 1 hor., nagy tégely 2 hor., Margit-szappan 70 fill., Margit-puder 1 hor. 20 fill., Margit-arcvíz 1 hor., Margit-fogpép 1 hor.

Készíti:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható Csongrádon: Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerárán.

Törvényesen védve. Minden utánzást és minden utányomást büntetnek. — A törvény nemismerése nem mentés.

és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádlott: Sajnos, többször rábeszéltem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szereket és hamisított balzsamokat megvásároltam, amit most nagyon sajnállok.

A bíró: A nemismerés a törvény szerint nem igazolás és nem mentés. Miért nem küldte el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítványt, elvett brosuráját, amikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bíró: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezáltal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balzsamát és centifolium kenőcsét használja, mint amelyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényeit mindnyájunknak kötelességesen, pontosan követnünk kell és figyelmen kívül hagyását akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri vagy betegség vagy legalább a szervezet és egészségi állapot meggyöngyülése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s betegség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balzsama és centifolium-kenőcse szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olesó szereket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balzsama páratlan szer köhögés, hurut, mellháj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, májelfajulás, gyomorgöres, kólika, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg vagy egyetlenegy különleges üveg patenzzárral 5 K. franko.

Thierry centifolium-kenőcse non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, zisebesedett mell, mellkenyévedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karbunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül kihúzza a testbe hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, szálka, homok stb., jókor alkalmazva, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgezést és fölöslegessé teszi a fájdalmas műtétet is.

Ára 2 tégelynek franko 3 K 60 f.

A sok ezer eredeti köszönő-irat elvett brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen s bérmentve.

Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel:

THIERRY A.
gyógyszerész

Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Kapható: Török J. és Dr. Egger J. és L. Budapest, Vértes L. Lugos és a nagyobb gyógyszer-tárakban és drogueriakban.

? Ki által ?

készíthetnék én egy pár jó cipőt vagy eszmat, de olyant, amelyet bárkinek meg lehet mutatni s amely a mai kor igényeinek teljesen megfelelő legyen? E mellett fő dolog, hogy azért olesó és jó is legyen?

Ki által? Még az is kérdés?

Senki más csak

DRAGON LAJOS
cipésmester által

Csongrád, Szentesi-körút 27. sz. alatt.

Aki megrendeléseket a legpontosabb kiszolgálás mellett teljesít.

Aki elvállal és mérték után készít mindenféle különleges cipőt, valamint úri és gyermek eszmatákat a legújabb divat szerint, kifogástalan kivitelben. Továbbá javításokat pontosan és jutányos árért eszközöl.

Aki fájós és érzékeny lábakra orthopéd cipőket felelősség mellett készít, mert Budapesten, a cipész szabászati tanfolyamon oklevelet nyert s aki bármiféle megrendelést teljes megelégedésre teljesít.

Schweiger Nővérek

Félegyházáról a tavaszi és nyári idényre ajánlják dúsan felszerelt divat raktárukat u. m. női és gyermek kaplakok, nap- és esőernyők, valamint mindennemű női divat cikkeiket és kéri a n. é. közönség szíves látogatását.

Eladó ház.

Pozsár József építésznek Uri-utca 20. sz. alatt lévő háza kedvező árért eladó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos nyújt.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölirással: „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta, tehát több mint 120 év óta mint legregibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epesírhullási zavar, májba, szélholiba, aranger, a belek pehlyüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vérszegénység, ideges fájás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . . . K 2.42

1 tegeres 6 skatulyácskával . . . K 2.10

A pénz előleges beküldése esetén ára portomentes megküldésével együtt

1 tegeres K 2.60 | 4 tegeres K 8.90

2 " K 4.70 | 5 " K 10.50

3 " K 6.80 | 10 " K 18.50

Egyedüli készítőhely:

Pserhofer J. gyógyszer-tára
Wien, I., Singerstrasse 15.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyákasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLÁI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. szám.

Kapható Csongrádon:

Balkányi Lajos, Barna Henrik, továbbá Wiesner Lajos gyógyszer-tárakban.

Éljen!

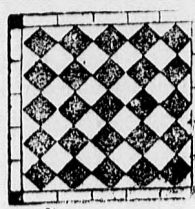
Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Walla József

mozaik-, műkö- és cement-árú gyára

BUDAPEST

VII. Gizella-út 38. sz.

Gránit-terazzo
Betonirozások
Csatornázások
Turbinák és zsilipek
Medencék
Szökőkútak
Jászolok
Fürdőkádak betonból és fayence-lapokkal borítva
Faburkolatok fayence-lapokkal
Kőagyagcsövek

Márvány-mozaik-lapok velencei módra
Cement-lapok sima és római mozaik utánzat
Mozaik-lap a la Mettlach
Kerámít- és Klinger-lap
Portland-cementcsövek
Roman-cement
Portland-cement
Karmantyús Portland cement-csövek

A már 32 éve a kerékpár világot uraló eredeti angol

Helical Premier
és
The Champion

kerékpárokat dupla harang csapággal 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummik, csengők, lámpák, pedálok, láncok, conusok, csészéket stb. óriási forgalmunk következtében

30% árleszállítással

szállítunk vidékre és bárhová.

Elsőrendű **Singer varrógépek** szigorúan szabott eredeti gyári áron 75 koronától feljebb havi 8—10 koronás részletre. (Használt gépeket becserelelünk).

Láng Jakab és Fia kerékpár és varrógép nagykereskedők.

Ausztria-Magyarország legnagyobb, legmegbízhatóbb és legregibb kerékpár-raktára.

Budapest, József-körút 41. szám.

Fiók-üzlet: **Baross-tér 4.**

Disz árjegyzékünk 700 képpel ingyen és bérmentve.

Javításokat saját műhelyeinkben szakértelemmel olesón csináljuk.

